MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI

MAGISTRAT DR. ANTONIO MICALLEF TRIGONA

Seduta ta' l-24 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 81/2003

Prim' Ministru

vs

Victor Vella Muscat

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni ta' l-attur li wara li ppremetta illi permezz ta' decizjoni tal-24 ta' Frar 2003 fl-ismijiet 'Victor Vella Muskat vs Onorevoli Prim'Ministru' (rikors numru 1142/97) it-Tribunal ghall-Investigazzjoni tal-Ingustizzji mwaqqaf bl-Att VIII ta' l-1997 iddecida dwar l-ilment maghmul lilu mill-konvenut Victor Vella Muskat billi wara li sab l-ilment gustifikat irrakkomanda li jsir kumpens finanzjarju lill-konvenut u kkonkluda billi "wara li qies ic-cirkostanzi

kollha tal-kaz jordna kumpens ta' tlett elef u sitt mitt lira (Lm3600)" u dan kif jirrizulta minn kopja tad-decizjoni hawn annessa u markata Dok.A;

Illi l-imsemmija decizjoni tat-Tribunal tmur kontra l-Kostituzzjoni u hija ultra vires il-poteri tieghu taht l-Att VIII tal-1997 u nghatat bi vjolazzjoni tal-ligi, marret oltre l-kompetenza tat-Tribunal, u ma segwietx il-proceduri rikjesti mil-ligi u dan ghas-segwenti motivi:

1. illi in kwantu ordna illi l-konvenut sofra ingustizzja fit-termini ta' l-Att VIII ta' l-1997 meta ma giex mahtur ghall-ufficju pubbliku ta' Segretarju Permanenti t-Tribunal sostanzjalment ivvjola l-Artikolu 92(3) tal-Kostituzzjoni illi jipprovdi specifikament illi "is-setgha ta' hatra ta' ufficjali pubblici biex izommu jew jagixxu fil-kariga ta' Segratarju Permanenti u ta' tnehhija mill-kariga ta' persuni li jkunu jzommu jew ikunu qed jagixxu f'dik il-kariga tkun fil-President li jagixxi skond il-parir tal-Prim Ministru moghti wara li l-Prim Ministru jkun ikkonsulta mal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku". Illi t-Tribunal ma jgawdi ebda setgha illi jzid xi rekwiziti ohra ma' dawk specifikament stipulati fil-Kostituzzjoni u ghalhekk meta t-Tribunal iddiskuta l-process tal-hatra in kwistjoni u anka fassal kriterji illi skond hu kellhom jigu osservati fid-decizjonijiet dwar il-hatra ta' Segretarju Permanenti huwa mar 'ultra vires' il-poteri tieghu u kontra l-istess Kostituzzjoni;

2. illi d-decizjoni tat-Tribunal ivvjolat ukoll il-Kostituzzjoni in kwantu implicitament tat direttiva dwar il-mod kif il-Prim Ministru ghandu jagixxi fil-qadi tal-funzjonijiet kostituzzjonali tieghu dwar il-hatriet ta' persuni ghall-kariga wkoll kostituzzjonali ta' Segretarju Permanenti u applikat il-kriterju ta' l-anzjanita' li mkien ma' jissemma fl-Artikolu 92(3) billi anke haltet l-Artikolu 92(3) ma' l-Artikolu 92(4) dwar il-hatriet ta' Kapijiet ta' Dipartiment tal-Gvern;

3. illi d-decizjoni marret oltre l-kompetenza tat-Tribunal stante illi skond l-Artikolu 7(9)(b) ta' l-Att VIII ta' l-1997 it-Tribunal huwa kompetenti biex jaghti decizjoni dwar jekk ilment huwiex gustifikat biss wara li jqis il-ligijiet,

regolamenti jew disposizzjonijiet ta’ l-Estacode li kienu fis-sehh filwaqt ta’ l-att jew ommissjoni li fuqu jkun hemm imsejjes l-ilment u d-decizjoni impunjata imkien ma turi li sar tali ezercizzju rikjest mil-ligi u anzi fic-cirkostanzi in dizamina d-decizjoni turi espressament illi dan l-ezercizzju ma sarx billi dak provdut espressament mill-Kostituzzjoni stess ma giex rispettat. Illi din l-ommissjoni tammonta wkoll ghal nuqqas ta’ osservanza ta’ proceduri stabbiliti mil-ligi;

4. illi d-decizjoni naqset milli tirrispetta l-integrita’ tad-decizjoni tal-Prim Ministru kif tohrog mill-Artikolu 86 tal-Kostituzzjoni;

5. illi d-decizjoni marret ukoll ultra vires t-termini ta’ l-Artikolu 6 ta’ l-Att VIII tal-1997 inkwantu qieset il-hatra temporanja ghall-ufficju ta’ Segretarju Permanenti bhala hatra ta’ ufficjal pubbliku meta kien car illi l-kaz in kwistjoni ma kienx jittratta dwar il-hatra ta’ xi persuna bhala ufficjal pubbliku ghall-ewwel darba.

Talab, ghaliex m’ghandhiex il-Qorti:

1. tiddikjara li d-decizjoni tat-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta’ Ingustizzji tal-24 ta’ Frar 2003 fl-ismijiet Victor Vella Muskat vs Onorevoli Prim Ministru (Rikors 1142/1997) hija ultra vires il-poteri ta’ l-imsemmi Tribunal billi tivvjola kemm il-Kostituzzjoni kif ukoll id-disposizzjonijiet ta’ l-Att VIII ta’ l-1997 kif fuq spjegat;

2. thassar, tirrevoka u tannulla l-imsemmija decizjoni tat-tribunal ghall-Investigazzjoni ta’ l-Ingustizzji fuq imsemmija;

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata annessa flimkien mal-lista tax-xhieda u l-elenku tad-dokumenti;

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenut fejn eccepixxa:

1. illi skond l-Artikolu 469A(1)(a) tal-Kodici tal-Procedura Civili l-ghemil amministrattiv irid jikser il-Kostituzzjoni. Illi huwa pero' risaput li d-decizjonijiet tat-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji ma jikkostitwixxux 'ghemil amministrattiv' u ghaldaqstant m'hemm l-ebda rimedju taht dan is-subartikolu;

2. illi l-motiv numru wiehed (1), kif elenkat fic-citazzjoni huwa intempestiv peress illi messu gie intavolat fir-risposta tal-Prim Ministru ghar-rikors li kien ipprezenta r-rikorrenti, il-konvenut odjern, quddiem it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji, liema Tribunal u mhux din il-Qorti kienet il-fora adatta biex tisma' u tiddeciedi dwar dan l-ilment;

3. illi t-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' l-Ingustizzji ma jidholx fid-definizzjoni ta' "awtorita pubblika" kif imfissra fl-Artikolu 469A(2) tal-Kodici tal-Procedura Civili u ghaldaqstant qatt ma jista' jinghad illi l-istess decizjoni tat-Tribunal ivvjolat il-kostituzzjoni;

4. illi lanqas m'huwa minnu illi l-istess decizjoni marret kontra l-kompetenza tat-Tribunal;

5. illi lanqas m'huwa minnu li l-istess decizjoni naqset li tirrispetta l-integrita' tal-Prim' Ministru ghas-semplici raguni li t-Tribunal laqa' l-ilment ta' l-istess rikorrenti kif ukoll huwa infondat l-aggravju illi l-hatra ghall-ufficju ta' Segretarju Permanenti ma tidholx fid-definizzjoni ta' hatra ta' ufficjal pubbliku.

Salvi eccezzjonijiet ohra fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata annessa flimkien mal-lista tax-xhieda;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;

Rat is-sentenza preliminari taghha tad-9 ta' Novembru 2004;

Rat il-verbal kemm tat-2 ta' Dicembru 2004 u s-7 ta' April 2005.

Ikkunsidrat:

Illi fis-sentenza preliminari taghha din il-Qorti kienet tal-fehma li l-problematika quddiemha kienet, wahda u semplici, u tinvolvi jekk din il-Qorti tistax jew le tissindika l-ghemil tat-Tribunal ta' Ingustizzji. Zdiedet tghid li dan il-kwezit kien il-pern principali u wahdani tal-kawza u kien jikkostitwixxi l-meritu uniku taghha. Kien f'dan is-sens biss li cahdet l-ewwel eccezzjoni ta' l-attur bl-iskop li jigi trattat il-meritu fl-assiem tieghu bir-ramifikazzjonjiet kollha tieghu u f'dan is-sens giet michuda l-ewwel eccezzjoni.

Fil-kawza l-attur qieghed isaqsi lil din il-Qorti li tiddikjara d-decizjoni tat-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji tal-24 ta' Frar 2003 fir-rikors fl-ismijiet "Victor Vella Muskat vs Onorevoli Prim Ministru" 'ultra vires' il-poteri ta' l-imsemmi Tribunal billi dik id-decizjoni tivvjola kemm il-Kostituzzjoni kif ukoll id-disposizzjonijiet tal-Att VIII tal-1997 (Kap 394) – minn hawn 'il quddiem jissejjah l-Att - wara li kien ippremetta li:

(1) s-setgha tan-nomina ta' Segretarju Permanenti kienet, fl-ahhar mill-ahhar, fil-poter diskrezzjonali biss tal-Prim'Ministru u t-Tribunal mar 'ultra vires' meta zdied rekwiziti ma' dawk specifikatament stipulati fil-Kostituzzjoni ghal din in-nomina;

(2) li d-decizjoni vvjolat il-Kostituzzjoni minhabba li implicitament interferiet fil-mod kif l-attur ghandu jagixxi fil-qadi tal-funzjonijiet kostituzzjonali tieghu vis-à-vis il-hatra billi applikat il-kriterju ta' l-anzjanita' li mkien ma jissemma' fl-Artikolu 92/3 tal-Kostituzzjoni;

(3) li d-decizjoni ma tatx qies "il-ligijiet, regolamenti jew disposizzjonijiet tal-Estacode" kif jipprovdi l-Artikolu 7/9/b tal Att;

(4) li d-decizjoni naqset milli tirrispetta l-integrita' tad-decizjoni tal-Prim' Ministru ex Artikolu 86 tal-Kostituzzjoni;

(5) wkoll li d-decizjoni marret ‘ultra vires’ l-Artikolu 6 tal-Att.

Illi minn dan fuq espost m’ghandu jkun hemm ebda dubbju li t-talbiet ta’ l-attur huma imfassla bl-iskop li jigu applikati d-disposizzjonijiet tas-subartikolu (1) tal-Artikolu 469A tal-Kodici ta’ Organizazzjoni u Procedura Civili, li bis-sahha tieghu biss huwa permess lill-Qrati ordinarji li jisthargu kull ghemil amministrattiv.

Issa huwa proprju fid-dawl tal-poteri konferiti lill-Qrati b’dan l-Artikolu u cirkoskritti fit-termini tieghu li t-talbiet ta’ l-attur ma jsibux zvog; ir-ragunijiet huma:

- li fil-kaz ta’ decizjonijiet mit-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta’ l-Ingustizzji l-Att kostituttiv espressament jghid li “d-decizjoni tat-Tribunal tkun finali u minnha ma jkun hemm ebda appell” (Artikolu 7(9)(e)). L-Att ukoll jiccirkoskrivi s-setghat tat-Tribunal ghall-kazijiet espressament imsemmija fl-Artikolu 6 li jinvolvu ‘inter alia’ kwistjonijiet ta’ hatriet, promozzjonijiet jew trasferimenti ta’ ufficjali pubblici. Hu proprju fuq l-iskorta ta’ dan l-Artikolu ta’ l-Att li l-gurisdizzjoni tal-Qorti hi ezawtorata a bazi ta’ l-Artikolu 469A tal-Kap 12 meta l-istess jsiru “bl-ghan ta’ organizazzjoni jew amministrazzjoni interna fl-istess awtorita’”, u, fir-rigward liema, r-referenza hi restrittivament applikabbli ghal Gvern ta’ Malta, maghdudin il-Ministri u dipartimenti tieghu, awtoritajiet lokali u kull korp maghdud kostitwit permezz ta’ ligi. Ghandu ghalhekk isegwi skond din il-Qorti li fil-kaz in dizamina billi t-Tribunal gie adit proprju biex jinvestiga ilment dwar hatra ta’ ‘Segretarju Permanenti’ fl-ambitu ta’ organizzazjoni jew amministrazzjoni interna dan jikkostitwixxi ‘ghemil amministrattiv’ li ma jistax jigi mistharreg mill-Qrati ordinarji.

- li fil-kawza *Teddy Rapa vs Chairman Awtorita’ tal-Ippjanar deciza fil-31 ta’ Mejju 2000, il-Qorti Kostituzzjonali* kienet affermat li “l-organi gudizzjarji jew

kwazi gudizzjarji kollha kienu fid-dover li jinterpretaw u japplikaw il-ligi fid-dawl tal-assiem tad-dritt Malti li certament jinkludu wkoll ir-rispett tad-drittijiet fundamentali, u dan safejn kien konsentit lilhom li jaghmlu fil-parametri tal-ligi li huma jkunu qeghdin jinterpretaw". Issa waqt li d-dritt ta' appell m'huwiex meqjus bhala xi dritt fundamentali m'hemm pero' xejn fid-decizjoni tat-Tribunal li jikkonduci ghall-konklujoni li t-Tribunal ma qiesx, fid-decizjoni tieghu ,"il-ligijiet, regolamenti jew disposizzjonijiet ta' l-Estacode li kienu fis-sehh fil-waqt ta' l-att jew omissjoni li fuqu jkun imsejjes l-ilment" kif jitlob l-Artikolu 7 subartikolu 9 (b) ta' l-Att.

- li dwar l-asserzjoni ta' l-attur li t-Tribunal ivvjola l-Kostituzzjoni stante li applika l-kriterju ta' l-anzjanita' li mkien ma' jissemma fl-Artikolu 92(3) tal-Kostituzzjoni, li tghid din il-Qorti, hu, li ghalkemm dan l-artikolu jittratta appuntu l-figura tas-Segretarju Permanenti, hu lil hemm mill-kompetenza taghha qua Qorti tal-Magistrati ta' Ghawdex fil-vesti Superjuri taghha, li tissindika jekk il-kriterju tal-anzjanita' huwiex applikabbli jew le ghaliex din hija kwistjoni ta' interpretazzjoni li din il-Qorti hi preklusa li taghmel jew li biss tikkonsidra.

- li in kwantu ghall-ahhar zewg kawzali premessi mill-attur, ossija dawk enumerati (iv) u (v), ma jidhirlix li hemm tant x'wiehed jikkummenta billi frankament din il-Qorti ma tarax li l-Artikolu 86 tal-Kostituzzjoni, li jitkellem bizzejjed car, jinkwadra fil-kwistjoni; rigward l-Artikolu 6 tal-Kap 394 dan huwa l-fonti tal-gurisdizzjoni tat-Tribunal.

- li hemm ukoll zewg aspetti ohra li ghandhom ir-rilevanza taghhom fl-ambitu tal-Artikolu 469A tal-Kap 12 li huma:

(a) li l-gurisdizzjoni tal-Qrati ordinarji tinsab cirkoskritta u limitata bil-provvedimenti tar-raba subartikolu tieghu li espressament jisvestu l-gurisdizzjoni dwar fatti u kunsiderazzjonijiet li jkunu gia gew mistharrga u decizi minn Bordijiet, Tribunali jew Qrati li jkunu twaqqfu, jew gew inkarigati ad hoc mil-legislatur b'xi ligi specjali biex appuntu jinvestigaw u jiddeciedu kwistjonijiet teknici jew

legali msemmija fl-istess ligi specjali (ara decizjoni tal-*Qorti tal-Appell tal-5 ta' Ottubru 2001 fl-ismijiet John Cauchi vs Chairman Awtorita' tal-Ippjanar*";

(b) li fil-kawza deciza mill-*Prim Awla fl-1 ta' Marzu 2004 fl-ismijiet Lawrence Borg nomine vs Gvernatur tal-Bank Centrali ta' Malta* gie asserit illi "illum hu accettat li l-azzjoni ghall-stharrig gudizzjarju imsemmija fl-Artikolu 469A tal-Kap 12 hija mahsuba biex taghti rimedju lill-individwu dwar l-imgieba tal-Awtorita' pubblika fil-konfront tieghu" liema asserzjoni tati perspettiva ohra lil din il-kawza billli l-attur qieghed hawnhekk jagixxi fil-vesti tieghu ta' Prim' Ministru li tahtu taqa' l-amministrazzjoni tal-pajjiz u f'din il-vesti qieghed f'din l-azzjoni jattakka l-ghemil ta' l-istess amministrazzjoni li taqa' taht il-poteri tieghu li ghal din il-Qorti hija inkongruwita' li mhix sostenibbli legalment.

Ghaldaqstant taqta' u tiddeciedi billi tichad it-talbiet ta' l-attur bl-ispejjez kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------